

100-LECIE NAUCZANIA STOMATOLOGII AKADEMICKIEJ W WARSZAWIE

Obachody 100-lecia nauczania stomatologii akademickiej w Warszawie, połączone z XIV Międzynarodową Konferencją Zachód-Wschód, odbyły się 23 kwietnia 2021 r. Uroczystość swoim wystąpieniem uświetnił rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Zbigniew Gaciong.

Dziekan Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego prof. Dorota Olczak-Kowalczyk powitała zgromadzonych w Auli im. prof. Janusza Piekarczyka Centrum Dydaktycznego WUM oraz uczestniczących w obchodach w formie online.

Spotkanie obecnością zaszczylicili rektor WUM prof. Zbigniew Gaciong, prorektorzy: prof. Marek Kuch, prof. Agnieszka Cudnoch-Jędrzejewska, prof. Piotr Pruszczyk, prof. Wojciech Lisik oraz prof. Paweł Włodarski. Prof. Dorota Olczak-Kowalczyk powitała również przedstawicieli poszczególnych wydziałów: prodziekana Wydziału Lekarskiego prof. Anetę Nitsch-Osuch, dziekana Wydziału Farmaceutycznego dr hab. Joannę Kolmas, dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu dr. hab. Mariusza Gujskiego i dziekana Wydziału Medycznego dr. hab., prof. WUM Dariusza Białoszewskiego oraz władze kanclerskie: Wojciecha Orła i Mariusza Antonia.

Wśród zaproszonych gości byli: Wojewoda Mazowiecki dr Konstanty Radziwiłł, dyrektor Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych w Ministerstwie Zdrowia Małgorzata Zadorożna, prezes Narodowego Funduszu Zdrowia Filip Nowak, dyrektor UCK WUM Anna Łukasik, prezes spółki Centrum Medyczne WUM Justyna Mieszalska, prezes Okręgowej Izby Lekarskiej dr Łukasz Jankowski, wiceprezes Okręgowej Izby Lekarskiej dr Dariusz Paluszek, prezes Towarzystwa Warszaw-

W obchodach uczestniczył rektor prof. Zbigniew Gaciong

skiego Lekarskiego prof. Jerzy Jurkiewicz, rektorzy i prorektorzy WUM poprzednich kadencji: prof. Tadeusz Tołłoczko, prof. Andrzej Górski, prof. Marek Krawczyk, prof. Mirosław Wielgoś, prof. Andrzej Członkowski, prof. Renata Górka i prof. Marek Kulus oraz prof. Hubert Wanyura, prof. Andrzej Kukwa i prof. Lidia Chomicz, a także redaktor naczelna Czasopisma WUM „Medycyna Dydaktyka Wychowanie” prof. Dagmara Mirowska-Guzel i dyrektor Muzeum Historii Medycyny WUM dr Adam Tyszkiewicz.

Uroczystość objęta była patronatem honorowym JM Rektora WUM prof. Zbigniewa Gacionga, który przekazał wyrazy uznania dla całej społeczności Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego. Rektor wręczył dziekan prof. Dorocie Olczak-Kowalczyk list z podziękowaniami za rozwój Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego i wszystkich instytucji, które poprzedziły jego powołanie w 2012 r., od kiedy to istnieje jako osobna jednostka WUM. Rektor przybliżył historię nauczania stomatologii akademickiej od roku

1920, tj. od czasu powstania Państwowego Instytutu Dentystycznego, aż do dziś. Zaznaczył, że jej rozwój nie byłby możliwy bez zaangażowania, trudu i wytrwałości wielu wspaniałych postaci polskiej stomatologii, bez wielkiego oddania rozwojowi stomatologii i kształceniu kolejnych pokoleń lekarzy dentystów oraz absolwentów kierunków: techniki dentystyczne i higieny stomatologicznej.

„Mimo że minął ponad wiek, nie zmieniły się zadania stawiane akademickiemu ośrodkowi stomatologicznemu, sto lat temu Państwowemu Instytutowi Dentystycznemu, a dzisiaj Wydziałowi Lekarsko-Stomatologicznemu naszego Uniwersytetu. W 1920 r. zadaniem Instytutu określonym w paragrafie pierwszym Statutu było teoretyczne i praktyczne wykształcenie specjalistów w zawodzie lekarsko-dentystycznym. Ten zapis jest aktualny w odniesieniu do dzisiejszego Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego.

Zmienił się jednak poziom wykształcenia kandydatów na studentów. W 1920 r. z 682 osób przyjętych na pierwszy rok,

INFORMACJE

tylko 28 miało maturę i rozpoczęło studia ze statusem studenta zwyczajnego. Podczas ostatniej rekrutacji w Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym naukę rozpoczęły 182 osoby, oczywiście wszystkie posiadające maturę i to zdaną z bardzo dobrymi wynikami.

Obecnie w Wydziale kształconych jest 691 studentów, w tym 44 w utworzonym w 2012 r. English Dentistry Division. Kształcenie w ubiegłym roku ukończyły 154 osoby. Absolwenci Wydziału najlepiej w kraju zdają Lekarsko-Dentystyczny Egzamin Końcowy. Pierwsze miejsce naszych absolwentów podczas wiosennej sesji LDEK to najlepsze obiektywne kryterium obrazujące wysoką jakość kształcenia na naszym Wydziale” – mówił rektor prof. Zbigniew Gaciong i dodał, że „choć zmieniały się nazwy urzędowe uczelni, w których kształceni byli lekarze dentyści – od Państwowego Instytutu Dentystycznego, poprzez Akademię Stomatologiczną, Oddział Stomatologiczny Wydziału Lekarskiego oraz I Wydziału Lekarskiego, aż po samodzielny Wydział Lekarsko-Dentystyczny, który w wyniku wymogów prawa został przemianowany w 2019 r. na Wydział Lekarsko-Stomatologiczny – to jedno pozostało niezmiennie: niezwykle postaci, które warszawską stomatologię akademicką tworzyły i nadal rozwijają”.

Rektor prof. Zbigniew Gaciong wręczył Medale im. dr. Tytusa Chałubińskiego. To wyraz wdzięczności społeczności akademickiej naszej uczelni dla znacznego wkładu uhonorowanych osób w rozwój kliniczny, naukowy i dydaktyczny warszawskiej stomatologii akademickiej, jak również całego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Medale otrzymali obecni na uroczystości prof. Hubert Wanyura – prodziekan Oddziału Stomatologicznego I WL (1999-2005), prof. Renata Górka – dyrektor Instytutu Stomatologii (2002-2005), prodziekan Oddziału Stomatologii I WL (2005-2012) oraz prof. Elżbieta Mierzwińska-Nastalska – dyrektor Instytutu Stomatologii (2009-2012), prodziekan Oddziału Stomatologicznego I Wydziału Lekarskiego, dziekan Wydziału Lekarsko-Dentystycznego i Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego (2012-2020). Medalami zostali również uhonorowani: prof. Leszek Kryst – dyrektor Instytutu Stomatologii (1973-1981), prodziekan Oddzia-

Prof. Dorota Olczak-Kowalczyk (po prawej) wręcza prof. Elżbiecie Mierzwińskiej-Nastalskiej Medal im. dr. Tytusa Chałubińskiego

Prof. Hubert Wanyura odbiera Medal im. dr. Tytusa Chałubińskiego

łu Stomatologicznego I WL (1972-1975), prof. Janusz Komender – prodziekan Oddziału Stomatologicznego I WL (1975-1981) i prof. Maria Szpringer-Nodzak – zastępca dyrektora Instytutu Stomatologii (1993-1994), a następnie dyrektor Instytutu Stomatologii (1994-1999).

Wojewoda Konstanty Radziwiłł, absolwent Akademii Medycznej w Warszawie, w swoim wystąpieniu zauważył, że poszczególne etapy nauczania stomatologii to historia, która nadal jest tworzona przez, między innymi, uczestników tej uroczystości. Dokonania Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego są niewątpliwie wielkie – to jedna z wiodących placówek, jeśli chodzi o naukę i dydaktykę. Konstanty Radziwiłł podziękował za to, że jest to jedno z najlepszych miejsc

do kształcenia, nie tylko w Polsce, ale i Europie, a absolwenci Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego są cenionymi specjalistami. Zwrócił również uwagę na wkład polskich stomatologów w zmianę postrzegania tej dziedziny i utrwalenie jej jako elementu medycyny.

Głos zabrał również prezes Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego prof. Jerzy Jurkiewicz. Podziękował wszystkim stomatologom i pogratulował jubileuszu. Prof. Jerzy Jurkiewicz na ręce dziekana Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego prof. Doroty Olczak-Kowalczyk złożył podziękowanie i wyraz wdzięczności za pracę stomatologów. Następnie prodziekan Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego prof. Agnieszka Mielczarek odczytała list gratulacyjny przesłany

INFORMACJE

przez ministra edukacji i nauki Przemysław Czarnka.

Listy gratulacyjny przesłali również dyrektor Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych w Ministerstwie Zdrowia Małgorzata Zadorożna i prezydent Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego prof. Marzena Dominiak.

Przewodnicząca komitetu organizacyjnego obchodów jubileuszowych prof. Elżbieta Mierzwińska-Nastalska przedstawiła prezentację „Sto lat historii nauczania stomatologii akademickiej w Warszawie”.

Swoimi wspomnieniami o ojcu prof. Marianie Górskim, który miał ogromne zasługi w rozwoju chirurgii szczękowej i stomatologicznej, podzielili się rektor Akademii Medycznej w latach 1996-1999 prof. Andrzej Górski. Jednym z akcentów tej części uroczystości było przekazanie do Muzeum Historii Medycyny WUM przez dr. Janusza Zawadzińskiego, pasjonata historii medycyny i stomatologii, odnalezionego w tzw. kapsule czasu oryginału aktu erekcyjnego gmachu Akademii Stomatologicznej z 4 lipca 1939 r.

W dalszej części uroczystości prelekcje wygłosili: dr hab. Anna Wójcicka z Warszaw Genomics Sp. z o.o i Kliniki Onkologii Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie – „Co kryje się w naszych genach?”; prof. Beata Kawala z Katedry Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji UM we Wrocławiu – „Czas w ortodoncji – kiedy za późno jest wciąż za wcześnie” oraz Janusz Szulik z Towarzystwa Ubezpieczeń INTER Polska – „Odpowiedzialność cywilna lekarza dentystry”.

Marzena Murawska

W związku z obchodami 100-lecia warszawskiej stomatologii akademickiej redakcja Czasopisma WUM „Medycyna Dydaktyka Wychowanie” poprosiła byłą i aktualną dziekan Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego o udzielenie odpowiedzi na pytania przybliżające rozwój warszawskiej stomatologii akademickiej, jej aktualną pozycję i wyzwania przyszłości.

Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Mierzwińska-Nastalska

dyrektor Instytutu Stomatologii (2009-2012), prodziekan Oddziału Stomatologii I WL, dziekan Wydziału Lekarsko-Dentystycznego/Stomatologicznego (2012-2016 i 2016-2020)

Jakie elementy świadczą o sile i potencjale warszawskiej stomatologii akademickiej?

Wysoka ranga i potencjał warszawskiej stomatologii akademickiej biorą początek od utworzenia w 1920 r. w Warszawie Państwowego Instytutu Dentystycznego (PID), który należał do rzędu Państwowych Szkół Wyższych. Studenci korzystali – według orzeczenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego – z praw przysługujących akademikom. Powstanie Instytutu było gwarantem kształcenia lekarzy dentystrów na odpowiednim poziomie merytorycznym. Dlatego tak ważne w istnieniu Instytutu było dostosowanie programu studiów dentystycznych do poziomu akademickiego, wzorując się na programie studiów w uczelniach tego typu działających w Niemczech. Od tego czasu Warszawa zyskała pierwszeństwo w zakresie kształcenia lekarzy dentystrów w Polsce. Dużą wagę przykładano do systemu nauczania, powierzając go Komisji Stałej składającej się z przedstawicieli

specjalistycznych katedr stomatologicznych oraz w przedmiotach medycznych profesorom i wykładowcom Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Wykłady z chemii prowadzili natomiast profesorowie Politechniki Warszawskiej, a rysunek i modelarstwo artysta malarz. W tym okresie wydano pierwszy polski podręcznik dla studentów pt. „Technika dentystyczna”. Dbano także o rozwój kadry pedagogicznej, delegując pracowników naukowych Instytutu na roczne studia zagraniczne. Władze uczelni nie zaprzestały w dalszych staraniach zmierzających do podciągnięcia Instytutu pod ramową ustawę o szkołach akademickich. I tak kolejnym ważnym przedsięwzięciem, budującym potencjał warszawskiej stomatologii akademickiej, było przemianowanie Państwowego Instytutu Dentystycznego w 1933 r. na **Akademii Stomatologiczną** – uczelnię posiadającą już pełnię praw akademickich. Zmiana charakteru uczelni spowodowała potrzebę zreformowania studiów regulujących szkolnictwo akademickie, z wprowadzeniem 5-letnich studiów. Duże znaczenie miało to, że zarówno PID, jak i Akademia Stomatologiczna od samego początku były wspierane przez Wydział Lekarski Uniwersytetu Warszawskiego, korzystając z jego pracowni i fachowych sił wykładowych. W skład Rady Profesorów wchodził wybitni nauczyciele i wykładowcy: prof. F. Czubański – fizjologia, prof. E. Lotch – anatomia, prof. L. Paszkiewicz

– anatomia patologiczna, prof. J. Modrakowski – farmakologia, prof. R. Nitsch – bakteriologia i wielu innych profesorów Wydziału Lekarskiego UW. Z obszaru stomatologii klinicznej; prof. A. Meissner – chirurgia, prof. M. Zeńczak – ortodoncja, prof. H. Wilga – dentystryka zachowawcza, dr W. Cybulski – protetyka. Poziom kształcenia studentów był wysoki, absolwenci obok wiedzy fachowej otrzymywali duży zasób wiedzy ogólnolekarskiej, co czyniło uczelnię nie ustępującą w tym względzie wzorowo prowadzonym zagranicznym szkołom dentystycznym. Na podkreślenie zasługuje posiadanie przez uczelnię uprawnień do prowadzenia przewodów doktorskich i habilitacyjnych, a także nostryfikacji dyplomów uzyskanych za granicą.

Powstanie i rozwój PID, a potem Akademii Stomatologicznej, były swego rodzaju przełomem w dziejach nauczania i postępu nauk stomatologicznych w Polsce.

Kolejnym krokiem ewolucyjnym w historii warszawskiej stomatologii było powołanie w 1949 r. **Oddziału Stomatologicznego** w Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego, a następnie Akademii Medycznej. Poskutkowało to dalszymi zmianami w programie nauczania studentów i jeszcze większym rozszerzeniem zakresu nauczania z przedmiotów ogólnolekarskich.

W trosce o dalszy rozwój i podnoszenie rangi stołecznej stomatologii utworzono w 1970 r. **Instytut Stomatologii**,

Ćwiczenia z protetyki z asystentami: Cygańskim, Siekierczyńskim i Janiną Galasińską-Landsbergerową

który był kontynuacją tradycji pierwszej polskiej uczelni stomatologicznej – Państwowego Instytutu Dentystycznego. Instytut Stomatologii został zorganizowany na bazie klinicznej, kadrowej i lokalowej Oddziału. Z czterech podstawowych Katedr powstało, zgodnie z wymogami czasu, 8 jednostek dydaktycznych: Klinika Chirurgii Szcękowej i Stomatologii, Zakład Stomatologii Zachowawczej, Zakład Protetyki Stomatologicznej, Zakład Ortodoncji, Zakład Stomatologii Dziecięcej, Zakład Chorób Błony Śluzowej i Przyzębia, Zakład Propedeutyki i Profilaktyki Stomatologicznej oraz Samodzielna Pracownia Radiologii i Fizykoterapii Stomatologicznej. Prodziekani Wydziału Lekarskiego ds. stomatologii pełnili w Instytucie obowiązki kierownicze. Wprowadzono wiele zmian w programie nauczania, wdrożono nowe przedmioty, w tym nauczanie przedkliniczne. Rada Naukowa Instytutu, jako jedyna w Polsce uzyskała uprawnienia do przeprowadzania przewodów doktorskich i nadawania stopnia doktora nauk medycznych. Był to niezwykle ważny fakt, nobilitujący warszawski Instytut w historii polskiej stomatologii.

Europejskie komisje wizytujące jednostki Instytutu, odbywające się przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, wyraziły opinie porównywalności poziomu kształcenia studentów Akademii Medycznej w Warszawie z wiodącymi placówkami krajów Europy Zachodniej.

Ogromnym osiągnięciem było nawiązanie współpracy pomiędzy Uniwersyte-tem w Lund w Szwecji i Akademią Me-

dyczną w Warszawie, która trwała 25 lat. Podobnie utworzenie w 1998 r. Interdyscyplinarnego Centrum Implantologicznego w Katedrze Protetyki Stomatologicznej, dzięki zdobyciu grantu z Unii Europejskiej. Zadaniem Centrum było szkolenie asystentów w obszarze implantologii stomatologicznej i przeniesienie zdobytych doświadczeń na grunt Polski, do działalności klinicznej, naukowej i dydaktycznej.

Rangę warszawskiej stomatologii w kraju i zagranicą podnosiły także, organizowane z dużym rozmachem, sympozja, kongresy, konferencje, z udziałem wykładowców zagranicznych. Międzynarodowa Konferencja Zachód-Wschód wpisała się na stałe w kalendarz corocznych wydarzeń. Warszawska stomatologia bardzo wzmocniła swoją pozycję, przejmując w szerokim zakresie szkolenie podyplomowe i organizację ogólnopolskich kursów do specjalizacji oraz podnoszących kompetencje kliniczne lekarzy stomatologów.

W murach warszawskiej stomatologii były i są redagowane ogólnopolskie czasopisma stomatologiczne o wieloletniej tradycji („Czasopismo Stomatologiczne”, „Protetyka Stomatologiczna”, „Forum Ortodontyczne”, „Chirurgia Czaszkowo-Szcękowo-Twarzowa”, „Nowa Stomatologia”, „Implants”).

Utworzenie w 2012 r. samodzielnego **Wydziału Lekarsko-Dentystycznego** otworzyło szereg nowych możliwości dla dalszego rozwoju stomatologii w Warszawie. Pomimo wielu trudnych wyzwań, z wielkim entuzjazmem przystąpiliśmy do budowania nowego Wydziału. Opraco-

wano strategię rozwoju Wydziału spójną ze strategią uczelni. Postawiono na rozwój naukowy i dydaktyczny, zadbano o rozwój kadr naukowych oraz wiele starań dołożono do rozwoju inwestycyjnego.

Oferta edukacyjna Wydziału obejmuje kierunek lekarsko-dentystyczny w języku polskim i angielskim oraz studia licencjackie – techniki dentystyczne i higienę stomatologiczną. Kierunki te odpowiadają współczesnym formom kształcenia kadr, wchodzących w skład zintegrowanych zespołów stomatologicznych. Wzmocnieniem edukacji było także powołanie Zakładu Higieny Stomatologicznej.

W trosce o poziom nauczania, obok jednostek stomatologicznych, powołano jednostki medyczne, powiązane merytorycznie i ukierunkowane na obszar stomatologii (Zakład Mikrobiologii Stomatologicznej, Klinika Dermatologii i Immunodermatologii, Klinika Neurologii, Zakład Fizjologii i Patofizjologii Eksperymentalnej oraz wcześniej Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii oraz Klinika Otorynolaryngologii). Należy podkreślić, że od tego czasu zdecydowanie poprawił się poziom nauczania naszych studentów, którzy od lat zajmują czołowe miejsca w wynikach LDEK, co świadczy o poziomie merytorycznym ich przygotowania.

O sile Wydziału i warszawskiej stomatologii świadczyło posiadanie uprawnień do nadawania nie tylko stopnia doktora nauk medycznych w dyscyplinie stomatologia, ale także doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie stomatologia oraz doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna. Dużym, mierzalnym osiągnięciem było uzyskanie kategorii naukowej A (MNiSZW 2017-2020), jako jedyny Wydział Lekarsko-Dentystyczny w Polsce.

Pomimo młodego Wydziału i jego organizacji od podstaw, wizytująca nas Państwowa Komisja Akredytacyjna przyznała nam pełną ocenę we wszystkich wymaganych kryteriach. Także w Rankingu Szkół Wyższych Wydział Lekarsko-Dentystyczny WUM zajmował I miejsce w Polsce w grupie kierunków dentystycznych.

Ranga i poziom uczelni wiążą się bezpośrednio z możliwością nawiązania oficjalnej współpracy z wiodącymi ośrodkami zagranicznymi. Podpisano umowy z University of Medicine and Pharmacy,

INFORMACJE

Faculty of Dental Medicine, Cluj-Napoka, School of Dental Medicine, University of Pennsylvania i Kings College London, pozwalające na współpracę naukową i dydaktyczną.

Obowiązki dydaktyczne, kliniczne i naukowe realizowaliśmy ciągle w za małej bazie dydaktycznej i klinicznej, usytuowanej w różnych częściach miasta, z przestarzałym, psującym się wyeksploatowanym sprzętem. Dlatego przełomowym wydarzeniem było otwarcie Uniwersyteckiego Centrum Stomatologii, nowoczesnego obiektu, doskonale wyposażonego, umożliwiającego prowadzenie nauczania studentów oraz działalności naukowej na wysokim poziomie.

Warto podkreślić na koniec, że siła i potencjał warszawskiej stomatologii akademickiej, mierzone jej osiągnięciami, są wysiłkiem byłych i obecnych pracowników, którzy obok pracy dydaktycznej, klinicznej, naukowej – działając w gremiach uczelnianych i pozauczelnianych – budują markę warszawskiej stomatologii, jako ważnego ośrodka uniwersyteckiego w kraju.

Czy mógłbym poprosić o wskazanie i uzasadnienie 5 osób, które uważa Pani Profesor za najwybitniejsze w stoletniej historii warszawskiej akademickiej stomatologii.

Prof. Franciszek Zwierzchowski położył ogromne zasługi dla powołania Państwowego Instytutu Dentystycznego, pierwszej państwowej szkoły wyższej kształcącej lekarzy dentystów. To dzięki jego staraniom i wydatnej pomocy doszło do realizacji przedsięwzięcia. Będąc kierownikiem Katedry Dentystyki Zachowawczej, nie szczędził trudu i zaangażowania w tworzenie struktur akademickich, które stały się początkiem siły i potencjału warszawskiej stomatologii akademickiej.

Prof. Marian Zeńczak był wybitnym naukowcem i nauczycielem akademickim, organizatorem i współtwórcą Akademii Stomatologicznej w Warszawie, pierwszej w Polsce z pełnią praw akademickich uczelni stomatologicznej, której był prorektorem, a następnie rektorem. Kierował Katedrą Ortodoncji, był pierwszym profesorem ortodoncji w Polsce oraz twórcą ortodoncji, jako nowej dyscypliny stomatologicznej w kraju. Źródła podkreślają niezwykle zapał i młodzieńczy entuzjazm

Klinika Dentystyki Zachowawczej, fot. NAC

w organizowaniu nauczania klasycznej dentystyki na poziomie studiów wyższych oraz ogromne zaangażowanie profesora w odbudowywanie Akademii Stomatologicznej po wojnie, pokonując trudności organizacyjne i dydaktyczne, co było konieczne do wznowienia funkcjonowania uczelni w trudnych powojennych warunkach. Był prawdziwym przyjacielem młodzieży, uosobieniem sprawiedliwości i rzetelnej pracy. Cieszył się wielkim prestiżem w świecie nauki i medycyny.

Prof. Marian Górski był twórcą chirurgii szczękowej i podstaw chirurgii szczękowo-twarzowej w Akademii Medycznej w Warszawie i w Polsce. Został powołany przez Senat na stanowisko pierwszego kierownika Oddziału Stomatologicznego Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej. Jednocześnie pełnił funkcję kierownika nowoczesnej Katedry i Kliniki Chirurgii Szczękowej, której był założycielem. Rozwinął traumatologię szczękową, onkologię jamy ustnej i struktur przyległych. Dostrzegł konieczność współpracy chirurgii szczękowej z innymi specjalnościami chirurgicznymi (chirurgią urazową, neurochirurgią). Wielkim osiągnięciem profesora było wprowadzenie dwutygodniowych bloków ćwiczeniowych z chirurgii szczękowej dla studentów stomatologii. Był wybitnym naukowcem, doskonałym lekarzem i specjalistą.

Prof. Janina Galasińska-Landsbergerowa była niezwykle twórczą postacią warszawskiej stomatologii, o dużym potencjale intelektualnym oraz ogrom-

nych umiejętnościach dydaktycznych i organizacyjnych. Cieszyła się wielkim szacunkiem współpracowników, była najwyższym autorytetem w środowisku stomatologicznym, nazywana pierwszą damą protetyki stomatologicznej w Polsce. Pełniła funkcję kierownika Oddziału Stomatologicznego, a następnie była twórcą i dyrektorem Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Warszawie, opartego na tradycjach Państwowego Instytutu Dentystycznego, którego sama była absolwentką. Z inicjatywy profesora zostały powołane nowe jednostki dydaktyczne Instytutu Stomatologii.

Prof. Janina Galasińska-Landsbergerowa położyła ogromne zasługi dla rozwoju Protetyki Stomatologicznej w Polsce, stworzyła warszawską szkołę protetyki, była kierownikiem Katedry Protetyki Stomatologicznej. Z jej podręczników uczyły się wszystkie powojenne roczniki. Była pierwszą kobietą stomatologiem w Polsce, która uzyskała habilitację. Profesor była wzorem nauczyciela akademickiego i wychowawcy, co znalazło odzwierciedlenie w wystawie zorganizowanej przez Muzeum Historii Medycyny WUM, pt. „Femina et Medicina. Portret Hygiei w tradycji akademickiej Warszawy”.

Prof. Janusz Piekarczyk pozostaje w naszej pamięci jako czołowa postać warszawskiej stomatologii. Należy do grona tych, którzy w ogromnym stopniu wpłynęli na kształt i rozwój stomatologii. Niezwykła aktywność i twórcze zaangażowanie w sprawy stomatologii pozostaną swego rodzaju wyróżnikiem profesora.

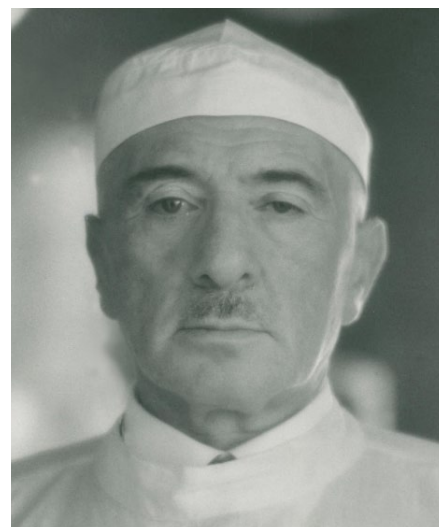
INFORMACJE

Prof. Franciszek Zwierzchowski, fot. NAC

Prof. Marian Zeńczak

Prof. Marian Górski

Prof. Janina Galasińska-Landsbergerowa

Prof. Janusz Piekarczyk

Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Chirurgii Jamy Ustnej i Implantologii, kierowana przez prof. Piekarczyka, dzięki jego staraniom stała się nowoczesną bazą naukowo-dydaktyczną i kliniczną. Profesor w swoim życiu posiada przebogata działalność na rzecz uczelni. Pełnił w niej wiele funkcji, łączył wszystkich wokół Idei Wielkiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie. Przez dwie kadencje był rektorem Akademii Medycznej w Warszawie (1999-2005), prorektorem ds. dydaktyczno-wychowawczych, prodziekanem Wydziału Lekarskiego ds. Oddziału Stomatologii, dyrektorem Instytutu Stomatologii. Był wspaniałym wykładowcą, wysoko ocenianym i bardzo lubianym przez studentów. Pełniąc wiele zaszczytnych funkcji prof. Piekarczyk zawsze był blisko stomatologii, dbał o jej nieustanny rozwój. Pełnił funkcję przewodniczącego Zarządu Oddziału

Warszawskiego PTS, a następnie Prezesa Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego, jednego z największych w skali krajowej i europejskiej towarzystw naukowych. W 2005 r. został uhonorowany godnością doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Lublinie. Zapamiętane zostaną organizowane przez prof. J. Piekarczyka kongresy i konferencje stomatologiczne, które podnosiły rangę warszawskiej stomatologii w kraju i zagranicą, a nade wszystko integrowały środowisko. Był inicjatorem Międzynarodowej Konferencji Stomatologicznej Zachód-Wschód, do dzisiaj kontynuowanej przez Wydział Lekarsko-Stomatologiczny.

Jakie elementy w programie kształcenia stomatologów wymagają modyfikacji i dlaczego?

Stomatologia jest prężnie rozwijającą się dyscypliną medyczną, co wymaga

ciągłego śledzenia i wdrażania nowych metod diagnostyki i leczenia, w powiązaniu z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi i materiałowymi. Dlatego tak istotne jest stałe doposażanie uczeni i podmiotów dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i aparaturę, aby można było prowadzić kształcenie studentów na wysokim poziomie, zgodnym z obowiązującymi trendami w praktyce klinicznej. Obok niezaprzeczalnie najważniejszego elementu w programie nauczania – kontaktu studenta z pacjentem, należy przyłożyć wagę do zajęć w warunkach symulacyjnych, pozwalających na nabywanie umiejętności praktycznych. Rozwijanie nauczania zintegrowanego w stomatologii, wdrażanie umiejętności współpracy w zespołach lekarz – higienistka stomatologiczna – technik dentystyczny, oraz nabywanie wiedzy ogólnolekarskiej, powinny być nieodzowną formą kształcenia.

INFORMACJE

Prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk

działek Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego od 2020 roku

Na czym powinno polegać nowoczesne kształcenie stomatologii?

Stomatologia jest dziedziną niezwykle szybko rozwijającą się. Pojawiają się nowe leki i materiały, innowacyjne technologie, w tym technologie cyfrowe. Współczesne kształcenie musi uwzględniać aspekt postępu, tak aby absolwent kierunku lekarsko-dentystycznego, oprócz bazowej wiedzy i umiejętności, nabył zdolność oceny aktualnych możliwości rynku stomatologicznego. Ze względu na powszechną dostępność do różnorodnych źródeł informacji istotne jest, aby w procesie kształcenia studenci wykorzystywali wiedzę opartą na faktach naukowych, a także nabywali umiejętności z zakresu zarządzania informacją.

Tradycyjne nauczanie na kierunkach lekarsko-dentystycznym oraz higiena stomatologiczna zakłada nabycie podstawowych umiejętności praktycznych w ramach nauczania przedklinicznego w początkowym okresie studiów. Dalsze lata są zarezerwowane na doskonalenie umiejętności w praktyce klinicznej. Uważam, że wraz z nabywaniem przez studentów wiedzy i umiejętności powinien wzrastać poziom trudności procedur wykonywanych przez nich. Niezbędne jest więc wprowadzenie różnych metod nauczania w warunkach symulacji, także w trakcie zajęć klinicznych. Nauczanie w warunkach symulacji powinno przeplatać się z praktyką kliniczną.

Ważnym elementem w nauczaniu studentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego jest także nabycie umiejętności miękkich oraz zasad współpracy interdyscyplinarnej i pracy zespołowej. Na Wydziale prowadzone są studia na kierunkach: lekarsko-dentystycznym, techniki dentystyczne i higiena stomatologiczna. Absolwenci tych kierunków w przyszłości będą tworzyli zespół zapewniający pełną opiekę stomatologiczną swoim pacjentom. W przypadku kształcenia przyszłych lekarzy dentystów niezbędne jest nabycie umiejętności kompleksowej opieki nad pacjentem, z uwzględnieniem zarówno jego „stomatologicznych” potrzeb zdrowotnych, jak i ogólnego stanu zdrowia. Niezmiernie ważnym elementem jest więc nabywanie przez studentów wie-

Budynek Uniwersyteckiego Centrum Stomatologii WUM

dzy ogólnomedycznej oraz umiejętności współpracy z lekarzami różnych specjalności stomatologicznych i medycznych.

W jaki sposób oddanie Uniwersyteckiego Centrum Stomatologii WUM wpłynęło na jakość kształcenia studentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego?

Uniwersyteckie Centrum Stomatologii stanowi doskonałą bazę nauczania klinicznego we wszystkich specjalnościach stomatologicznych. W salach klinicznych poszczególnych Zakładów zaprojektowano stanowiska pracy klinicznej wyposażone w nowoczesne unity stomatologiczne. Umożliwia to realizację przez studentów procedur profilaktycznych i leczniczych na najwyższym poziomie, zgodnie ze współczesną wiedzą i zasadami ergonomii. Niezwykle ważne jest także usytuowanie wszystkich zakładów stomatologicznych w jednej lokalizacji. Stała obecność specjalistów reprezentujących różne dziedziny stomatologii znacznie usprawnia współpracę interdyscyplinarną i zapewnia nabywanie przez studentów umiejętności kompleksowego podejścia do pacjenta. Warto podkreślić także oszczędność czasu studentów. Wcześniejsza lokalizacja Zakładów w różnych punktach miasta z pewnością była utrudnieniem.

Wyższą jakość kształcenia zapewnia także dostępność auli wykładowej i sal seminaryjnych, które wyposażono w nowoczesny sprzęt audiowizualny.

Jakich zmian usprawniających edukację mogą spodziewać się studenci Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego WUM?

Rozpoczęto pracę nad wdrożeniem nauczania w warunkach symulacji z zastoso-

waniem symulatorów wysokiej wierności oraz z wykorzystaniem wirtualnej rzeczywistości. Obecnie prowadzone są już zajęcia fakultatywne z wykorzystaniem urządzeń Simodont Dental Trainer, który interaktywnie symuluje różne sytuacje kliniczne dotyczące chorób jamy ustnej. Dotychczasowe doświadczenia studentów kierunku lekarsko-dentystycznego i nauczycieli potwierdzają korzyści płynące z wprowadzenia nauczania z zastosowaniem tego urządzenia jako obowiązkowego. Realizowany jest także kolejny projekt nauczania oparty na rozwiązaniach VR.

Rozwinięte zostanie także nauczanie w zakresie stomatologii cyfrowej. Poszerzamy możliwość nauczania studentów w zakresie analizy ortodontycznej modeli 3D i teleroentgenogramów cyfrowych. Wkrótce zostanie zrealizowany zakup systemu CAD-CAM. Stosowanie systemu CAD-CAM jest przykładem zaadaptowania digitalizacji na potrzeby stomatologii. Skrót ten oznacza komputerowe wspomaganie projektowania oraz produkcji poszczególnych elementów protetycznych. Proces obrazowania i diagnostyki rejestrowany jest z użyciem skanera wewnątrzustnego. Opierając się na skanie, projektowany jest wirtualny model z pominięciem konieczności wykonania wycisku. Z użyciem programu komputerowego projektowane jest uzupełnienie protetyczne – licówka, wkład koronowy, korona czy most. Z użyciem techniki frezowania wykonywana jest gotowa praca. Technologia ta znacznie skraca czas wykonania uzupełnienia i zapewnia większą precyzję dopasowania odbudowy. ■